

Agustín Barrios (1885. – 1944.) rođen je u Paragvaju. Odrastanje u sruju južnoameričkog kontinenta, u dodiru s bogatom indijanskom mitologijom, potaknulo je njegova urođena romantična nagnuća. Da bi naglasio svoje daleko indijansko porijeklo, uzeo je umjetničko ime prema legendarnom plemenskom poglavici, a neko je vrijeme čak nastupao u suknjici od palmine lišća, predstavljajući se kao «Paganini iz prašume». Osjećao se kao hodočasnik u službi Umjetnosti, te je živio boemski, bez stalnog doma. Putujući po latinoameričkim zemljama održao je stotine koncerata na veliko oduševljenje publike. Bio je iskonski muzičar, prvenstveno svirač koji iz svoje gitare nastoji izmamiti «čarobne zvuke djevičanske Amerike». Zbog nedostatka sustavnog muzičkog obrazovanja nije imao prilike upoznati novija kretanja u europskoj glazbi; njegovi izvori informacija nisu sežali dalje od Brahmsa. S tim u skladu razvio je svoj glazbeni izričaj. Preludij u g-molu potječe iz 1921. godine. Barokne figure i ritam žele evocirati Bachove preludije. Choro de saudade podsjeća na brazilsku glazbu zbog karakterističnih sinkopiranih ritmova i melodije s naznakama kromatike. Pojam saudade označuje nostalgiju, čežnju, pa i žudnju za nedokučivim; bez tog čuvstva nezamisliva je romantična glazba latinoameričkih skladatelja.

Alenka Orlić

Naši sljedeći koncerti:

19. svibnja 2003.
Danijel Detoni, glasovir

19. studenoga 2002.
Ivan Batoš, glasovir

informacije na tel. (048) 681 622
Visoko gospodarsko učilište Križevci

Posebna pogodnost: Posjetitelji Koncertne sezone Križevci 2003. mogu podići besplatne ulaznice za sve koncerte ciklusa **PIANOFORTISSIMO** u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu kao i za sve koncerte ciklusa **GUITARRA VIVA** u Hrvatskom glazbenom zavodu u Zagrebu u toku godine 2003.:

PIANOFORTISSIMO

22. 04. 2003. **MARTINA FILJAK**
18. 05. 2003. **FREDDY KEMPF**

GUITARRA VIVA

3. 05. 2003. **DARKO PETRINJAK**

te nadalje prema rasporedu

Koncertna direkcija Zagreb
Kneza Mislava 18, tel. (01) 45 01 208

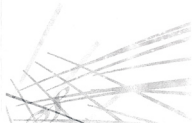
GUITARRA VIVA

Visoko gospodarsko učilište Križevci i
Ogranak Matice hrvatske Križevci

1. koncert u sezoni 2003.
u Maloj dvorani Hrvatskoga doma u Križevcima

srijeda
3. travnja 2003.
u 19 sati

Hubert Käppel
gitara

Heitor Villa-Lobos (1887-1959)	Preludij br. 1 u e-molu Preludij br. 4 u e-molu Preludij br. 2 u E-duru
Johann Sebastian Bach (1685-1750)	Preludij, fuga i allegro BWV 998
Hans Werner Henze (r. 1926)	Memorias de "El Cimarón" -----
Leo Brouwer (r. 1939)	Tarantos La Espiral Eterna
Mauro Giuliani (1781-1829)	Varijacije na Händelovu temu op. 107
Agustín Barrios (1885-1944)	Preludij u g-molu Chôro da Saudade

Hubert Kappel ne samo što je rijetki izuzetak među vodećim gitaristima današnjice, već je svojom interpretacijom i virtuosnom tehnikom postavio standarde gitarističkom svijetu.

Rodio se u Kölnu 1951. g. a učio gitaru kod Konrada Ragossniga i Oscara Ghiglie u Kölnu i Baselu. Jedini je njemački gitarist koji je pobijedio na Međunarodnom natjecanju interpretacije u Gamaganu, Italija (1978.). Otkad se pojavila snimka njegove uzbuđujuće transkripcije Bachove 6. partite, nastupa s komornim orkestrima po čitavoj Evropi, SAD, Kanadi, Mexico, Brazilu, Kubi, Africi, Japanu, Rusiji i Aziji.

Sudjelovao je kao član žirija, te održavao koncerte i tečajeve na brojnim međunarodnim glazbenim i gitarističkim natjecanjima.

Radio je i snimao s mnogim njemačkim i međunarodnim radio i TV mrežama, snimao za Zweitausendeins, GSP San Francisco, FSM Exaudio i MARA Records. Niz godina profesor Kappel održava uspješne tečajeve na Musikhochschule u Kölnu, a od 1994.-1997. je gost profesor gitare na Franz Liszt Musikhochschule u Weimaru. Deset je godina umjetnički direktor Međunarodnog gitarističkog seminara i natjecanja u Frechen/Kölnu, te

Međunarodnog gitarističkog festivala u Gevelsbergu, Njemačka (od 2001.)

Heitor Villa Lobos (1887. – 1959.) jedan je od najznačajnijih brazilskih skladatelja, ne samo zahvaljujući opusu koji je ostavio za sobom, nego i zbog uloge koju je odigrao u organizaciji glazbenog obrazovanja u toj zemlji. Premda je u djetinjstvu sa svojim ocem učio svirati violončelo, gitaru, glasovir i klarinet, i premda je kao mladić neko vrijeme pohađao Nacionalni konzervatorij u Rio de Janeiru, ipak ga možemo smatrati samoukom u glazbi. Njegova su djela nesporna strogim pravilima, ograničenjima i zabranama koje bi mogla namećuti konvencionalna glazbena pouka, a velik utjecaj na njega ostvarila je narodna glazba koju je sustavno proučavao na svojim putovanjima. Nekoliko godina Villa Lobos je proveo u Parizu. Tamo nije otišao zato da bi upoznao europsku glazbu, nego da bi Europi predstavio svoje radove. Kao posljedica pariškog susreta sa Segovijom nastala je zbirka od dvanaest etida koje su – imamo li na umu povijesni razvoj gitarске literature – svakako Villa Lobosovo najvažnije djelo za taj instrument. Ciklus *Peť preludija* napisan je poslije etida, 1940. godine. Svaki od njih u podnaslovu nosi posvetu: prvi je posvećen brazilskom seljaku, četvrti brazilskom Indijancu, a drugi gradskom fakinu (Homenagem ao malandro carioca).

Johann Sebastian Bach (1685. – 1750.) živio je u doba kad se na umjetnika nije gledalo kao na izuzetnu, uzvišenu osobu, nego kao na vještog obrtnika koji može dobro obaviti željeni posao. Ispunjavajući brojne narudžbe, dakle pišući glazbu tako kao što novinar piše tekstove, Bach je često već postojeća djela prepravljao za neku novu prigodu. Nije smatrao neprimjerenim uzeti Božićni oratorij ili *Misu u h-molu* i u njih napraviti glazbu za doček slavne osobe ili za vjenčanje uglednog građanina. Što se tiče Bachovih skladbi za lutnju, većina od njih postoji i u nekoj drugoj verziji. Preludij, fuga i allegro Bach je namijenio lutnji ili instrumentu s tipkama, što se vidi i iz naslova na autografu: "Prelude pour la Luth o Cembal". Riječ cembal ovdje najvjerojatnije ne označuje čembalo, nego glazbalo sličnog oblika koje je, zbog crijevaših žica, imalo boju tona sličnu lutnji.

Hans Werner Henze, jedan od vodećih svjetskih avangardnih skladatelja, rođen je u Njemačkoj 1926. godine. Počeo je skladati još u djetinjstvu, prije nego što je dobio bilo kakvo formalno glazbeno obrazovanje. S gitarom se najprije sreo kroz likovnu umjetnost – na Braqueovoj slici. Nakon toga je otkrio da osim vrlo lijepog izgleda posjeduje i "veličanstven glas". Prema vlastitim riječima, gitara ga zanima zbog "vitalnosti i prilagodljivosti". S jedne strane, ona se približuje narodnom duhu, dok se u isto vrijeme

pruža daleko prema individualizmu, prema monologu, prema najprofanijim osjećajima. To je instrument za jednu osobu, a i sama je pomalo poput osobe koju valja držati u zagrijaju." Pa ipak, u dijelu njegova gitariskog opusa gitara je uključena u različite, često neobične sastave, na primjer zajedno s mandolinom i harlom ili s harmonikom i okarinom. Ciklus *Memorias de «El Cimarón»* zapravo je uglazbljenje odlomaka iz autobiografskog zapisa ostjelog kubanskog roba Estebana Monteja. Djelo je napisano 1969.-1970. godine za banton, flautu, gitaru i udaraljke. Tekst je dijelom recitiran – dijelom pjevan, a instrumentalna pratnja pomaže u dočaravanju šarolikog oživljavanja Montejovih egoističnih pustolovina. Dionica za gitaru nastala je u suradnji s Leon Brov-om koji je znatno utjecao na oblikovanje gitariskog sloga.

Leo Brouwer, rođen 1939. godine, kubanski je gitarist, pedagog, dirigent i vrlo plodan skladatelj. Nećemo pogriješiti ako kažemo da je u svijetu najpoznatiji po svojem opusu za gitaru. Njegovo stvaralaštvo daje se podijeliti u tri faze. Prva je bila inspirirana latinoameričkom narodnom glazbom, posebice onom afrokubanskom, i odlikuje se nadasve konciniznim oblicima. Druga je predstavljala istraživanje na području avangarde, te je karakteriziraju aleatorički oblici, eksperimentiranje s notacijom i neodređeni zvukovi. Treća faza predstavlja povratak tradicionalnijem zvuku koji sam autor određuje kao nacionalni hiperromanticizam. *Tarantos* je najsugestivniji i najpoetičniji komad iz razdoblja u kojem se Brouwer bio okrenuo avangardnoj glazbi. To je hommage umjetnosti flamenco koji je evociran ne samo kratkim citatima na početku skladbe, nego i uz pomoć njezina dramskoga i poetskog naboja. Iz istog razdoblja potječe i *Beskrinja spirala*, građena na jednostavnoj temi od tri tona. Dijelom zbog avangardnog izraza, a dijelom zbog novih sviračkih postupaka u artikulaciji tona, to je među gitaristima još uvijek jedna od najpopularnijih Brouwerovih skladbi.

Mauro Giuliani (1781. – 1829.) glazbenu je naobrazbu stekao u rodnoj Italiji. Poput mnogih talijanskih glazbenika iz tog doba, najplodnije godine života proveo je u inozemstvu. Djelovao je u Beču kao gitarist virtuos i skladatelj za gitaru. Među glazbenicima, publikom i gitaristima uživao je velik ugled, te je nedugo poslije njegove smrti, 1833. godine, u Londonu počeo izlaziti časopis njemu u počast nazvan *Giulianiad*. Giulianijev opus broji nekoliko stotina komada većinom vezanih uz gitaru, bilo kao solistički instrument, bilo u komornim sastavima. Varijacije na Händelovu temu pojavile su se 1827. godine, i to odmah u dva izdanja: jedno je bilo iskano kod Riccordija u Milano, a drugo kod Hoffmeistera u Leipzigu. Kao tema te skladbe poslužila je poznata melodija *The Harmonious blacksmith*.